

SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina
Sektor komercijalnih poslova i razvoja portfelja IPNP
Služba trgovine prirodnim plinom

UGOVORNI UVJETI ZA OPSKRBU PRIRODNIM PLINOM

Zagreb, travanj 2016.

UVODNE ODREDBE

INA – INDUSTRIJA NAFTE, d.d. (u daljnjem tekstu OPSKRBLJIVAČ) ovime objavljuje svoje Ugovorne uvjete za opskrbu prirodnim plinom (u daljnjem tekstu: UU) koji će se primjenjivati prema svim KUPCIMA prirodnog Plina u Republici Hrvatskoj koji će kupovati prirodni Plin od OPSKRBLJIVAČA i koji čine sastavni dio Ugovora o opskrbi prirodnim plinom.

Značenje korištenih termina

Slijedeći termini pisani velikim početnim slovom ili velikim slovima će imati slijedeće značenje:

- „**Bar**“ je mjerna jedinica za tlak koja iznosi: 1 bar = 101 325 Pa.
- „**Bilančna skupina**“ je skupina s jednim ili više sudionika na tržištu plina koju organizira i vodi voditelj bilančne skupine.
- „**Donja ogrjevna vrijednost**“ ili „**H_d**“ je ona količina topline koja nastaje potpunim izgaranjem jednog prostornog metra suhog plina pri čemu su dimni plinovi svedeni na standardno stanje, a vodena para u njima ne kondenzira.
- „**Distribucijski sustav**“ je sustav plinovoda i ostalih pripadajućih objekata i opreme koji su u vlasništvu i/ili kojima upravlja operator distribucijskog sustava, a koji se koristi za distribuciju plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka.
- „**kWh**“ je energija sadržana u obujmu prirodnog plina donje ogrjevne vrijednosti 33 338,35 kJ/m³ izraženoj u m³, pri standardnim uvjetima tlaka od 101 325 Pa i temperature od 288,15 K (15 oC) , izračunava se množenjem istog obujma s pretvorbenim faktorom 9,2607.
- „**Krajnji kupac**“ je kupac koji kupuje energiju za vlastite potrebe, odnosno vlastitu potrošnju.
- „**KUPAC**“ je u smislu ovih UU krajnji kupac na transportnom/distribucijskom sustavu.
- „**m³**“ ili „**Standardni m³**“ je količina plina volumena jednog prostornog metra pri temperaturi plina od 288,15 K i apsolutnom tlaku plina od 101 325 Pa, za donju kalorijsku vrijednost od 33 338,35 kJ/m³.
- „**Mjesta isporuke prirodnog plina**“ su primopredajne mjerne/mjerno redukcijske stanice (PMS/PMRS) u vlasništvu Operatora transportnog/distribucijskog sustava, (u daljnjem tekstu OTS/ODS).
- „**Nominacija**“ – najava količine plina za bilančnu skupinu za naredni Plinski Dan koju korisnici sustava, odnosno članovi bilančne skupine, namjeravaju predati u plinski sustav i/ili preuzeti iz plinskog sustava.
- „**Operator transportnog sustava**“ ili „**OTS**“ je energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost transporta plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj transportnog sustava na određenom području i gdje je izvodivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za transportom plina.
- „**Operator distribucijskog sustava**“ ili „**ODS**“ je energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost distribucije plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distribucijskog sustava na određenom području i gdje je izvodivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za distribucijom plina.
- „**Operator tržišta plina**“ je energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost organiziranja tržišta plina.
- „**Opskrbljivač**“ – pravna ili fizička osoba koja obavlja energetska djelatnost opskrbe plinom.
- „**Plinovod**“ je cjevovodni dio transportnog/distribucijskog sustava koji služi za prijenos plina od ulaza u transportni/distribucijski sustav do izlaza iz transportnog/distribucijskog sustava, uključivo i opremu koja je na njemu ugrađena.
- „**Plinska Godina**“ je razdoblje koje počinje u 6.00 sati 1. listopada tekuće godine i traje do 6.00 sati 1. listopada iduće godine, osim ako nije drugačije određeno propisima Europske unije.
- „**Plinski Dan**“ je razdoblje od 24 sata koje počinje u 06:00 sati i traje do 06:00 sati narednog dana.
- „**Plinski Mjesec**“ je razdoblje koje počinje u 06:00 sati prvog kalendarskog dana tekućeg mjeseca i traje do 06.00 sati prvog kalendarskog dana narednog mjeseca.
- „**Plinski sustav**“ – sustav povezanih postrojenja i vodova koji obuhvaća transportni sustav, distribucijski sustav, sustav skladišta plina i terminal za UPP.

- „**Prednominacija** – najava količine plina za naredni Plinski Dan koju član bilančne skupine namjerava predati u plinski sustav i/ili preuzeti iz plinskog sustava.
- „**Priključak na mrežu/sustav** – fizički priključak na prijenosnu/transportnu ili distribucijsku mrežu/sustav prema propisanim uvjetima.
- „**Primopredajna mjerna stanica**“ ili „**PMS**“ je dio transportnog/distribucijskog sustava na kojemu operator transportnog/distribucijskog sustava predaje plin iz transportnog/distribucijskog sustava i na kojemu se obavlja mjerenje količine plina, a može se obavljati i pročišćavanje plina.
- „**Primopredajna mjerno-redukcijska stanica**“ ili „**PMRS**“ je dio transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava predaje plin iz transportnog sustava i na kojemu se obavlja mjerenje količine plina, predgrijavanje plina i snižavanje tlaka plina, a može se obavljati i pročišćavanje plina.
- „**Prirodni plin**“ ili „**Plin**“ je plinska smjesa ugljikovodika, koju uglavnom sačinjava metan, kvalitete određene u Općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom i ovim UU.
- „**Renominacija**“ je izmijenjena nominacija.
- „**Transportni sustav** – objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator transportnog sustava, a koji čine sustav visokotlačnih plinovoda, isključujući mrežu proizvodnih plinovoda i visokotlačne distribucijske plinovode, uključujući plin za tehnološke kapacitete kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava, operativnu akumulaciju i ostale pripadajuće objekte i opremu koji se koriste za transport plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka.
- „**Ugovor o opskrbi plinom**“ – Ugovor kojim se opskrbljivač plinom obvezuje opskrbiti krajnjeg kupca na transportnom/distribucijskom sustavu, a krajnji kupac se obvezuje platiti ugovorenu cijenu.
- „**Ugovorne Strane**“ – OPSKRBLJIVAČ i KUPAC kada se spominju zajednički
- „**Voditelj bilančne skupine**“ ili „**VBS**“ je energetski subjekt koji organizira i vodi bilančnu skupinu i odgovoran je za usklađivanje količina plina koje se, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, predaju u transportni sustav i preuzimaju iz transportnog sustava .

Članak 1.

- 1.1. Ovi UU su sastavni dio Ugovora o opskrbi prirodnim plinom (u daljnjem tekstu: UGOVOR) sklopljenog između OPSKRBLJIVAČA i KUPCA kojim se utvrđuju međusobna prava i obveze OPSKRBLJIVAČA i KUPCA na području opskrbe Plinom kojeg OPSKRBLJIVAČ isporučuje KUPCU.
- 1.2. Energetski objekti i instalacije KUPCA moraju biti projektirani, izvedeni i održavani sukladno zakonskim odredbama kako ne bi ugrozili sigurnost opskrbe Plinom, te sigurnost ljudi i imovine.
- 1.3. Sve poslove u vezi sa održavanjem mjernih uređaja, redovitom i izvanrednom kontrolom obračunskih mjernih uređaja, te obavljanjem radnji na obračunskim mjernim mjestima, obavljaju OTS/ODS sukladno zakonskim i podzakonskim aktima.

PREDNOMINACIJA KORIŠTENJA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 2.

- 2.1. OPSKRBLJIVAČ je Voditelj bilančne skupine (u daljnjem tekstu: VBS), a KUPAC potpisom UGOVORA postaje član te bilančne skupine za vrijeme trajanja UGOVORA.
- 2.2. KUPAC je dužan OPSKRBLJIVAČU za naredni Plinski Dan dostaviti prednominaciju korištenja kapaciteta transportnog sustava po UGOVORU za svako Mjesto isporuke koja mora sadržavati planiranu dnevnu količinu Plina za svaki sat u kWh/h za naredni Plinski Dan.
- 2.3. KUPAC je dužan prednominacije po UGOVORU dostaviti OPSKRBLJIVAČU do 10 sati tekućeg Plinskog Dana za naredni Plinski Dan.
- 2.4. Ukoliko OTS odbije nominaciju, OPSKRBLJIVAČ će obavijestiti KUPCA o potrebi dostavljanja nove prednominacije, a KUPAC je novu prednominaciju dužan dostaviti OPSKRBLJIVAČU do 14:45 sati tekućeg Plinskog Dana za naredni Plinski Dan.
- 2.5. Razmjena informacija iz ovog članka obavlja se u elektronskom obliku.

- 2.6. Postupak prednominacije korištenja transportnog sustava za subotu, nedjelju i ponedjeljak provodi se u zadnjem radnom danu koji prethodi suboti u tom tjednu.
- 2.7. Postupak prednominacije korištenja transportnog sustava za dan ili dane blagdana i prvi sljedeći radni dan iza blagdana, provodi se u radnom danu koji neposredno prethodi danu ili danima blagdana.
- 2.8. KUPAC nema pravo za vrijeme trajanja Plinskog Dana izmijeniti prihvaćenu prednominaciju za taj Plinski Dan.
- 2.9. Ukoliko KUPAC OPSKRBLJIVAČU u ugovorenom roku ne dostavi prednominaciju za naredni Plinski Dan važeća će biti zadnja prihvaćena prednominacija.
- 2.10. U slučaju izvanrednog poremećaja u radu transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta Plina, mreže proizvodnih plinovoda i/ili opreme KUPCA priključenog na transportni sustav, kao i u slučaju izvanrednog poremećaja uvoza Plina, OPSKRBLJIVAČ će KUPCU temeljem obavijesti OTS-a omogućiti izmjenu prihvaćene prednominacije prema rokovima koje odredi OTS.

UTVRĐIVANJE ISPORUČENIH KOLIČINA PLINA

Članak 3.

- 3.1. Očitavanje mjernih uređaja na izlazu iz transportnog/distribucijskog sustava (PMS/PMRS) obavlja OTS/ODS.
- 3.2. Utvrđivanje isporučениh količina Plina po UGOVORU na pojedinom mjestu isporuke obavlja OTS/ODS te iste dostavlja OPSKRBLJIVAČU sukladno zakonskim odredbama.
- 3.3. Uzorkovanje Plina za potrebe utvrđivanja isporučениh količina Plina u kWh obavlja OTS sukladno propisanim zakonskim rokovima i odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.
- 3.4. Izdavanje računa o isporučenim količinama Plina regulirano je UGOVOROM.

Članak 4.

Ugovorne Strane mogu iz opravdanih razloga zahtijevati izvanrednu kontrolu mjernih uređaja sukladno odredbama Općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.

UVJETI ISPORUKE PLINA

Članak 5.

- 5.1. Plin se isporučuje KUPCU na osnovu UGOVORA koji mora biti zaključen u pisanom obliku te pravovaljano potpisan i ovjeren od obje Ugovorne Strane.
Svako preuzimanje Plina bez sklopljenog UGOVORA ili nakon raskida UGOVORA smatrat će se neovlaštenom potrošnjom Plina.
- 5.2. Dostavljanje preslike energetske suglasnosti za priključenje na transportni/distribucijski sustav po pojedinom mjestu isporuke preduvjet je za pregovore o UGOVORU.

CIJENA I NAČIN PLAĆANJA ISPORUČENOG PLINA I NAKNADA ZA KORIŠTENJE TRANSPORTNOG I DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA**Članak 6.**

- 6.1. Cijena Plina utvrđuje se UGOVOROM.
- 6.2. Naknada za korištenje kapaciteta transportnog/distibucijskog sustava utvrđuje se temeljem važeće zakonske regulative.
- 6.3. Po potpisu UGOVORA OPSKRBLJIVAČ će temeljem podataka o potrebnim najvećim dnevnim kapacitetima transportnog sustava s operatorom transportnog sustava sklopiti Ugovor o transportu za ulaze i izlaze iz transportnog sustava.
- 6.4. OPSKRBLJIVAČ će sa operatorom distribucijskog sustava sklopiti Ugovor o distribuciji plina do mjesta isporuke iz UGOVORA.
- 6.5. KUPAC je dužan OPSKRBLJIVAČU dostaviti instrument/instrumente osiguranja plaćanja u visini koja minimalno pokriva dvomjesečnu vrijednost ugovorenih količina Plina (računato prema vršnoj potrošnji), dvomjesečnu vrijednost naknade za distribuciju (računato prema vršnoj potrošnji) te iznos godišnje naknade za transport, sve uvećano za PDV.

KUPAC će obveze osigurati bankarskom garancijom banke koja će biti izdana od banke prihvatljive OPSKRBLJIVAČU ili običnom zadužnicom ovjerenom i solemniziranom kod javnog bilježnika

Članak 7.

- 7.1. U slučaju reklamacije obračuna Plina, KUPAC ima pravo podnijeti OPSKRBLJIVAČU prigovor na obračun i na dostavljeni račun.
- 7.2. Prigovor iz prethodne točke ovog članka mora biti podnesen u pisanom obliku i dostavljen OPSKRBLJIVAČU preporučenom poštom i to najkasnije u roku od 8 (osam) dana računajući od dana primitka računa.
- 7.3. Ispravak obračuna u slučaju kada se utvrdi pogreška u utvrđivanju isporučениh količina Plina izvršit će se u sljedećem obračunskom razdoblju.
- 7.4. Prigovor KUPCA ne odgađa plaćanje nespornog dijela računa.
- 7.5. U slučaju reklamacije u bilo kojem drugom bitnom elementu računa, OPSKRBLJIVAČ će, ako utvrdi da je reklamacija utemeljena, ispraviti uočenu grešku.

KVALITETA USLUGE, KVALITETA PLINA, ISPORUKA PLINA I VIŠA SILA**Članak 8.****Kvaliteta usluge**

Kvaliteta usluge predstavlja razinu pružanja usluga koje OPSKRBLJIVAČ pruža KUPCU. OPSKRBLJIVAČ će prilikom obavljanja djelatnosti opskrbe Plina:

- obavljati djelatnost opskrbe Plina na siguran, pouzdan i učinkovit način,
- pridržavati se pozitivnih zakonskih propisa RH koji uređuju poslovanje u Plinskom sektoru,
- pridržavati se dobre poslovne prakse i poslovnih običaja primjerenih plinskom poslovanju prilikom obavljanja djelatnosti opskrbe Plina izbjegavati prekide isporuka koje mogu biti uzrokovane grubom nepažnjom i svjesnim propustom, odnosno propuštanjem poslovanja s pažnjom dobrog gospodarstvenika,
- dostavljati račune u ugovorenim rokovima.

Članak 9.**Kvaliteta Plina**

- 9.1. Plin koji se isporučuje KUPCU prema odredbama ovih UU je smjesa Plina proizvedenog u RH (domaći Plin) i Plina kojeg je OPSKRBLJIVAČ uvezao u RH (uvozni Plin), a standardna kvaliteta Plina određena je u Prilogu 2, tablica 3. Općih uvjeta za opskrbu plinom: STANDARDNA KVALITETA PLINA u odjeljku PRIRODNI PLIN.
- 9.2. Uzorkovanje Plina za potrebe utvrđivanja kvalitete Plina obavlja OTS sukladno propisanim zakonskim rokovima i odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.

Članak 10.**Isporuka Plina**

- 10.1. KUPAC je dužan pridržavati se ugovorne dinamike preuzimanja Plina.
- 10.2. Ugovorne Strane dužne su se međusobno obavještavati (telefaksom ili elektroničkom poštom) o rokovima i trajanjima prekida ili obustave isporuke / preuzimanja Plina.

Članak 11.**Viša sila**

- 11.1. U pogledu isporuke i preuzimanja Plina, OPSKRBLJIVAČ ili KUPAC se oslobađa odgovornosti za neispunjenje, zakašnjelo ili nepotpuno ispunjenje svojih ugovornih obveza ako je do neispunjenja, zakašnjelog ili nepotpunog ispunjenja došlo zbog slučaja više sile.
Slučajevima više sile, smatraju se svi događaji i okolnosti koje, da su i mogle biti predviđene, ne bi mogle biti spriječene i na koje se ne može utjecati, umanjiti ih, otkloniti ih ili ukinuti njihovo djelovanje. To su osobito:
  - elementarne nepogode (potres, poplava, udar groma, oluja, suša, djelovanje leda i drugo),
  - epidemije,
  - eksplozije koje nisu posljedica nepravilnog i nepažljivog rukovanja i koje se nisu mogle predvidjeti, a nisu posljedica dotrajalosti materijala i opreme,
  - rat, pobuna ili sabotaža,
  - odluke državnih tijela koje privremeno ili trajno sprječavaju realizaciju ovog UGOVORA
  - svi drugi događaji i okolnosti za koje u slučaju dvojbe posebna arbitraža odluči da se radi o višoj sili.
- 11.2. U slučaju nastanka više sile iz prethodne točke ovog članka, Ugovorna Strana kod koje su nastupile takve okolnosti obvezna je odmah, odnosno u najkraćem mogućem roku, u pisanom obliku (faksom ili elektroničkom poštom) izvijestiti drugu Ugovornu Stranu o nastupu, odnosno o prestanku djelovanja događaja više sile. U slučaju da je uslijed događaja više sile bilo kojoj Ugovornoj Strani onemogućeno trajno izvršenje UGOVORA, UGOVOR se ima smatrati raskinutim bez negativnih posljedica po bilo koju Ugovornu Stranu.
- 11.3. U svrhu pravovremenog obavještavanja, KUPAC je dužan žurno obavijestiti OPSKRBLJIVAČA o eventualnim promjenama podataka o operativnim kontaktima.
- 11.4. Ugovorne Strane nisu obvezne neisporučene, odnosno nepreuzete količine Plina, uslijed izuzetnih okolnosti iz ovog članka, naknadno isporučiti, odnosno preuzeti.

OBUSTAVA ISPORUKE PLINA I RASKID UGOVORA**Članak 12.**

- 12.1. OPSKRBLJIVAČ ima pravo KUPCU obustaviti isporuku Plina i raskinuti UGOVOR u skladu s UGOVOROM, važećom zakonskom regulativom u RH i ovim UU a osobito:
- 12.1.1. kada postrojenja, uređaji, instalacije ili trošila KUPCA ne ispunjavaju propisane tehničke uvjete;
  - 12.1.2. ako KUPAC preuzima Plin bez propisanih mjernih uređaja, mimo njih ili ako mjerne uređaje onesposobi za ispravan rad, odnosno u slučaju neovlaštenog preuzimanja Plina sukladno mjerodavnim zakonskim odredbama;
  - 12.1.3. ako KUPAC uskrati ili onemogući ovlaštenim osobama OTS-a/ODS-a pristup do mjernih uređaja, odnosno postrojenja;
- 12.2. OPSKRBLJIVAČ ima pravo obustaviti isporuku Plina KUPCU te raskinuti UGOVOR kojeg je sklopio s KUPCEM, ukoliko KUPAC ne otkloni koji od propusta naveden u točkama 12.1.1. do 12.1.3. ovih UU, odnosno ne otkloni druge eventualne povrede UGOVORA u za to određenom naknadnom roku.
- 12.3. Pored navedenog u točki 12.2. ovih UU, ukoliko je zbog nastupa više sile na strani OPSKRBLJIVAČA obustavljena isporuka Plina dulje od 30 dana, odnosno u slučaju nastanka promijenjenih okolnosti koje znatno otežavaju, ili nanose pretjerano veliki gubitak OPSKRBLJIVAČU, OPSKRBLJIVAČ ima pravo raskinuti UGOVOR.
- Takav raskid UGOVORA neće se smatrati bezrazložnim, ili neopravdanim raskidom UGOVORA od strane OPSKRBLJIVAČA.
- 12.4. Ukoliko po obustavi isporuke Plina i/ili raskida UGOVORA KUPCU, KUPAC nastavi povlačiti Plin iz transportnog/distribucijskog sustava, čini to neovlašteno, na vlastiti rizik i odgovornost. U slučajevima obustave isporuke Plina i raskida UGOVORA, a do kojih nije došlo namjerom ili krajnjom nepažnjom OPSKRBLJIVAČA, OPSKRBLJIVAČ ne odgovara za štetu koja iz istog može proizaći za KUPCA.